ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ
ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՑ

«ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉ,
ԵԿԵՂԵՑԻ ԵՒ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ»
(Թիւ 8)

ԱՍՏՈՒԾՈՑ ՄԱՅՐԸ
ԵՒ ՀԱՅ ՄԱՅՐԸ

ՎԱՂԻՆԱԿ Ծ. ՎՐԴ. ՄԵԼՈՅԵԱՆ

ԱՆԹԻԼԻԱՍ
2026

ՀՐԱՄԱՆԱՒ

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա.

ՎԵՀԱՓԱՌ ԵՒ ՍՐԲԱԶՆԱԳՈՅՆ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
ՏԻՐԱՄԱՅՐ ՍՕՆԱ
ԱՇԳԱՐԵԱՆ ՇԱՆՆԱԳԵԱՆԻՆ,
ՈՐ ԿԸ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐԷ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ
ՍՈՅՆ ԳՐՔՈՅԿԻՆ,
Ի ՅԻՇԱՏԱԿ ԻՐ ԱՄՈՒՍՆՈՅՆ՝
ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ ԱՇԳԱՐԵԱՆԻՆ

«ՅԻՇԱՏԱԿՆ ԱՐԴԱՐՈՑ
ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՄԲ ԵՂԻՑԻ»

ԱՍՏՈՒԾՈՑ ՄԱՅՐԸ
ԵՒ ՀԱՅ ՄԱՅՐԸ

Եկեղեցւոյ հայրեր միշտ սիրած են Աստուածամօր պատկերին մէջ տեսնել պատկերը հայ մօր: Փունջ մը դէպքեր կը քաղեմ սուրբ կոյս Մարիամի կեանքէն՝ հայ մօր կեանքին համար հոգեւոր դասեր հայթայթելու:

1) Մարիամ Յիսուս մանուկը տաճար տարաւ՝ Տիրոջ ընծայելու համար (Ղկ 2.22):

❖ Հա՛յ մայր, դուն եւս, զաւակներդ եկեղեցի բեր եւ Տիրոջ սըրտին ընծայէ: Սորվեցուր անոնց՝ Տիրոջ ընծայուած կեանք մը ապրիլ:

2) Մարիամ Յիսուս մանուկը դրաւ Սիմոնի գիրկը, եւ Սիմոն գոհաբանեց զԱստուած (Ղկ 2.28):

❖ Հա՛յ մայր, դուն եւս, Սիմոնի նման, ընդունէ՛ Յիսուս մանուկը իր մօրը՝ Մարիամի ձեռքէն, որպէսզի Մարիամի ձեռքէն Յիսուսը ընդունելէ ետք՝ Մարիամի նման կարենաս զայն մարդոց տալ եւ անոնց բերանները փառաբանութեամբ բանալ: Մի՛ բաւարարուիր Յիսուսի մասին լսելով ու կարդալով, այլ՝ Սիմոնի նման ա՛ռ զայն Մարիամի ձեռքէն. ա՛ռ զայն սրտիդ մէջ ու տա՛ր զայն մարդոց սիրտերուն: Ուր որ երթաս, Մարիամի նման հետդ տար Յիսուսը:

3) Կանայի հարսանիքին գինին վերջացաւ. սա մեծ տագնապի դուռ կրնար բանալ: Մարիամ միջամտեց ու փրկեց կացութիւնը: Որդիին ըսաւ. *«Գինի չունին»* (Յհ 2.3): Մարիամ հարսնեւորներուն տագնապը իր Որդիին ներկայացուց եւ լուծում ուզեց:

❖ Հա՛յ մայր, դուն եւս, ա՛ռ մեր ազգի զաւակներուն տագնապները եւ աղօթքի ճամբով Տիրոջ առջեւ դիր, եւ լուծում խնդրէ: Մեր ազգի կեանքին մէջ վերջացեր է գինին, այլ խօսքով՝ Քրիստոսի փրկութեան ուրախութիւնը: Մարիամի նման, հա՛յ մայր, դիմէ Յիսուսին եւ անոր օգնութիւնը խնդրէ:

4) Մարիամ Յիսուսը տաճար կը տանէր միշտ, մանկութենէն սկսեալ (Ղկ 2.22), մինչեւ պատանեկութիւն (Ղկ 2.41-42):

❖ Հա՛յ մայր, դուն եւս, սորվեցուր մանուկիդ Տիրոջ տանը ճամբան, երբ տակաւին անիկա *«իր ճամբան նոր կը սկսի»* (Առ 22.6): Մանուկիդ ձեռքէն բռնէ ու եկեղեցի տար, եւ հոն՝ սորվեցուր իրեն Յիսուսի ձեռքէն բռնել. սորվեցուր իրեն թէ եկեղեցին տունն է իր երկնաւոր Հօրը, որուն հետ կրնայ խօսիլ. սորվեցուր իրեն սիրե՛լ եկեղեցին, յարգե՛լ եկեղեցին, պատուե՛լ եկեղեցին, եւ կապուածութի՛ւն ունենալ անոր հանդէպ:

5) *«Ուրախացի՛ր, շնորհալի՛ կոյս»* (Ղկ 1.28)։ Գաբրիէլ կը հրաւիրէ Մարիամը ուրախանալու։ Մարիամ ի ծնէ նուիրուեցաւ Աստուծոյ, իսկ երեք տարեկանին՝ պաշտօնապէս նուիրուեցաւ տաճարին։ Միշտ աղօթքի մէջ էր։ Մօտիկ ու մտերիմ էր Աստուծոյ։ Այսպիսի կեանք մը բնական է որ լեցուն ըլլար ուրախութեամբ։

❖ Հա՛յ մայր, դուն եւս, եղի՛ր մօտիկ ու մտերիմ Աստուծոյ։ Նուիրուէ Աստուծոյ եւ աղօթական կեանքի, որպէսզի մարդիկ կեանքիդ մէջ ուրախութի՛ւն տեսնեն, Աստուծո՛յ ուրախութիւնը, Քրկչին ու փրկութեա՛ն ուրախութիւնը։

6) *«Ուրախացի՛ր, շնորհալի՛ կոյս, որովհետեւ Աստուած քեզի հետ է»* (Ղկ 1.28)։ Այո՛, ուրախացի՛ր Մարիամ, որովհետեւ Աստուած որ քու հոգիիդ ու սրտիդ մէջ էր միշտ, ահա այսօր կու գայ ներկայ ըլլալու նաեւ արգանդիդ մէջ, եւ այս ձեւով, սրտիդ, հոգիիդ ու մտքիդ կողքին՝ Աստուած կը լեցնէ նաեւ մարմինդ։

❖ Հա՛յ մայր, դուն եւս, ապրէ՛ այնպիսի՛ կեանք մը՝ որ Աստուած լեցնէ քեզ, լեցնէ սիրտդ ու հոգիդ, լեցնէ միտքդ ու մարմինդ, եւ համակէ ողջ էութիւնդ։ Մարիամի նման, երկինքի բնակիչ Աստուածը՝ դարձուր սրտիդ բնակիչը։

7) *«Մարիամ այս խօսքին վրայ խռովեցաւ»* (Ղկ 1.29)։ Մարիամ Գաբրիէլ հրեշտակը տեսնելուն համար չէր որ խռովեցաւ, այլ՝ անոր ըսած խօսքին համար։ Փոքր տարիքէն տաճարին մէջ մեծցած էր, իր ժամանակը անցնելով աղօթքով ու տաճարին մաքրութեամբ։ Այնքան մտերիմ էր Աստուծոյ ու անոր հրեղէն արարածներուն, որ կարծէք անոնց երեւումը իրեն համար սովորական բան մըն էր։

❖ Հա՛յ մայր, դուն կրնա՞ս այնքա՛ն մօտիկ ըլլալ Աստուծոյ, որ եթէ Տէրը կամ Տիրոջ հրեշտակներէն մին յայտնուի քեզի՝ չխռովիս, այլ՝ պահես խաղաղութիւնդ։

8) Հրեշտակը ողջունեց Մարիամը, եւ ան սկսաւ մտածել ողջոյնին մասին (Ղկ 1.29)։ Հովիւները խօսեցան Յիսուսի մասին, եւ Մարիամ սկսաւ խոկալ անոնց խօսքերուն մասին (Ղկ 2.19)։ Մարիամ Յիսուսի հետ պատահած բոլոր բաները *«իր սրտին մէջ կը պահէր»* (Ղկ 2.51)։ Յիշեալ երեք օրինակները յստակ ցոյց կու տան, թէ Մարիամ մե՛ծ մտածող ու խոկացող մըն էր։

❖ Հա՛յ մայր, մեր ազգն ու եկեղեցին այսօր մե՛ծ մտածող ու մե՛ծ խոկացող մայրերու պէտք ունի։ Մտածելն ու խոկալը՝ լռութեամբ ու աղօթքով մեր ազգն ու եկեղեցին Աստուծոյ առջեւ դնելն է։

9) Գաբրիէլ հրեշտակը պատուիրեց Մարիամին չվախնալ, եւ ինչո՞ւ, որովհետեւ ան Աստուծոյ շնորհքին արժանացած էր (Ղկ 1.30)։ Արդարեւ, ոեւէ անհատ որ Աստուծոյ շնորհքին կ'արժանանայ՝ վախի ամէն զգացում կը փարատի իր սրտէն ու հոգիէն։

❖ Հա՛յ մայր, դուն եւս, եթէ Աստուծոյ շնորհքին ներքեւ կ'ապրիս՝ մի՛ վախնար։ Մի՛ վախնար մարդէն՝ եթէ մարդուն Արարիչը կողքիդ է։ Մի՛ վախնար Չարէն՝ եթէ Բարին հետդ է։ Մի՛ վախնար նմանէդ՝ եթէ Աննմանը կողքիդ է։ Այսօր մենք հաւատքի կրակով լեցուն քաջարի մայրերու պէտք ունինք։

10) *«Պիտի յղանաս եւ զաւակ մը ծնիս, որ Յիսուս պիտի կոչես»* (Ղկ 1.31)։ Ըսի, Աստուած կ'ապրէր Մարիամի սրտին, հոգիին ու մտքին մէջ, եւ ահա հիմա կու գայ ապրելու նաեւ անոր արգանդին մէջ։ Մարիամ լեցուն էր Աստուծոյ հոգիով, եւ ահա հիմա իր արգանդը կը լեցուի Աստուծոյ մարմինով։

❖ Հա՛յ մայր, Մարիամ յղացաւ Յիսուսի մարմինով, իսկ դուն՝ կոչուած ես յղանալու Յիսուսի սիրով ու քաղցրութեամբ։ Արդ, այս անգութ աշխարհին մէջ՝ դուն կրնա՞ս յղանալ Յիսուսի գութով։ Այս չար աշխարհին մէջ՝ դուն կրնա՞ս յղանալ Յիսուսի բարութեամբ։

11) Երբ Մարիամ հարցուց Գաբրիէլ հրեշտակին թէ ի՞նչպէս կրնար յղանալ երբ ամուսնացած չէր, հրեշտակը անոր ըսաւ. *«Սուրբ Հոգին քեզի պիտի գայ»* (Ղկ 1.35)։ Արդարեւ, Սուրբ Հոգին ինքն էր որ պիտի սրբէր ու սրբագործէր Մարիամը եւ զայն դարձնէր բնակարան Աստուծոյ Որդիին։

❖ Հա՛յ մայր, դուն եւս, եթէ կ'ուզես բնակուիլ Քրիստոսով՝ յանձնուէ Սուրբ Հոգիին եւ խնդրէ իրմէ որ քեզ սրբէ ու սրբագործէ եւ դարձնէ բնակարան ու բնակիչ Քրիստոսի։ Եթէ կ'ուզես յղանալ Յիսուսի սիրով՝ Սուրբ Հոգիին կարիքը ունիս։

12) *«Եւ Բարձրեալին զօրութիւնը քու վրադ պիտի հանգչի»* (Ղկ 1.35)։ Մարիամ Սուրբ Հոգիով լեցուելէ ետք՝ Բարձրեալին զօրութեամբ լեցուեցաւ։

❖ Հա՛յ մայր, դուն եւս, երբ լեցուիս Սուրբ Հոգիով՝ Բարձրեալին զօրութեամբ ալ պիտի լեցուիս։ Արդարեւ, Սուրբ Հոգին Բարձրեալ Աստուծոյ զօրութիւնն է, եւ ուստի՝ Սուրբ Հոգիով լեցուողը՝ զօրութեամբ կը լեցուի (Գրծ 1.8)։ Հա՛յ մայր, ո՞ւր է Բարձրեալին զօրութիւնը կեանքիդ մէջ։ Ո՞ւր է հաւատքիդ զօրութիւնը։ Ո՞ւր է աղօթքիդ զօրութիւնը, եթէ Ամենազօրին Սուրբ Հոգիով բնակուած ես։

13) *«Ծնելիք զաւակդ սուրբ է եւ Աստուծոյ Որդի պիտի կոչուի»* (Ղկ 1.35)։ Մարիամ արդէն իսկ սուրբ կեանք կ'ապրէր, եւ ասոր վրայ եկաւ աւելնալու՝ Սուրբ Հոգիով լեցուելու շնորհքը, եւ ան ծնունդ տուաւ սուրբ Զաւակի մը որ Աստուծոյ Որդի կոչուեցաւ։

❖ Հա՛յ մայր, դուն եւս, եթէ սո՛ւրբ կեանք ապրիս՝ սո՛ւրբ զաւակներ պիտի ունենաս, եւ անոնք Աստուծոյ զաւակներ պիտի ըլլան։ Եթէ աղօթող ու Տիրոջ մօտիկ մայր ըլլաս՝ աղօթող ու Տիրոջ մօտիկ զաւակներ պիտի ունենաս։ Եթէ հաւատքի մայր ըլլաս՝ հաւատքի զաւակներ պիտի ունենաս։

14) *«Աստուծոյ աղախինն եմ, թող քու ըսածդ ըլլայ»* (Ղկ 1.38)։ Անցեալին աղախինը ինքզինք կ'ըմբռնէր իբրեւ մէկը՝ որ պէտք էր միայն ու միայն իր տիրոջ կամ տիկնոջ կամքը կատարէր։ Մարիամ վաղուց արդէն իր սեփական կամքը զոհած էր Աստուծոյ սուրբ կամքի սեղանին վրայ, եւ կեանքին նպատակն էր՝ կատարել Աստուծոյ կամքը։

❖ Հա՛յ մայր, դուն եւս, զոհէ՛ կամքդ Աստուծոյ կամքին դիմաց ու ըսէ՝ *«Տէր, քու աղախինդ եմ, թող կամքդ ըլլայ կեանքիս մէջ»։* Խոնարհէ՛ Աստուծոյ կամքին դիմաց՝ եւ Աստուած քեզ յարմար ատենին պիտի բարձրացնէ ու մեծարէ։

15) Մարիամ Գաբրիէլ հրեշտակին հետ իր խօսիլը լմնցնելէ եւ Փրկիչը իր արգանդին մէջ առնելէ ետք՝ *«ճամբայ ելլելով՝ աճապարանքով գնաց»* Եղիսաբէթի մօտ, որպէսզի խոստացեալ Փրկչին աւետիսը տար անոր (Ղկ 1.39-45):

❖ Հա՛յ մայր, դուն եւս, երբ Փրկիչը մէջդ առնես՝ այն ատեն միայն պիտի կարենաս աճապարանքով երթալ եւ անոր աւետիսը փոխանցել ուրիշներուն: Երբ Մարիամ այցելեց Եղիսաբէթին՝ հետը Յիսուսը տարաւ անոր, իսկ դուն, երբ կ'այցելես ուրիշները՝ հետդ կը տանի՞ս Յիսուսը անոնց, թէ՝ «ըսի-ըսաւ»ներդ հետդ կը տանիս:

16) Գաբրիէլ հրեշտակը Մարիամին յայտնեց թէ իր ազգականը Եղիսաբէթ *«հակառակ ծեր եւ ամուլ ըլլալուն՝ վեցերորդ ամիսն է որ յղի է»* (Ղկ 1.36)։ Մարիամ անշուշտ գիտէր որ Եղիսաբէթ ծեր ու յղի ըլլալով՝ օգնութեան ու հոգատարութեան պէտք ունէր։ Անոր մօտ մնաց եւ ծառայեց անոր մինչեւ Յովհաննէսի ծնունդը (Ղկ 1.56)։

❖ Հա՛յ մայր, դուն եւս, երբ Մարիամի նման լեցուիս Սուրբ Հոգիով եւ Աստուծոյ Որդին մէջդ առնես՝ պէտք է ծառայութեան լծուիս. օգնես՝ օգնութեան կարիք ունեցողին. խնամատար դառնաս՝ խնամքի պէտք ունեցող ծերին։

17) *«Երբ Եղիսաբէթ Մարիամի ողջոյնը լսեց, իր որովայնին մէջ երեխան շարժեցաւ»* (Ղկ 1.41)։ Ո՛չ թէ Մարիամի ձայնը, այլ՝ Մարիամի մէջ բնակող Յիսուսն էր որ շարժեց Յովհաննէսը իր մօրը որովայնին մէջ։ Մարիամի միջոցա՛ւ էր որ Յիսուս այցելեց Եղիսաբէթին ու անծին Յովհաննէսին, եւ Մարիամի միջոցա՛ւ էր որ Եղիսաբէթ ու Յովհաննէս հանդիպեցան Յիսուսի։

❖ Հա՛յ մայր, դուն կրնա՞ս ըլլալ Մարիամ մը՝ որուն միջոցաւ Յիսուս երթայ մարդոց, ու մարդիկ՝ գան Յիսուսի։ Կրնա՞ս ըլլալ Մարիամ մը՝ որուն միջոցաւ Տէրը այցելէ անօգնականներուն։

18) Մարիամ մանուկը Երուսաղէմի տաճարը տարաւ Տիրոջ ընծայելու համար (Ղկ 2.22)։

❖ Հա՛յ մայր, քառասնօրեայ մանուկը եկեղեցի բերելը եւ զայն «քառասունքէն հանելը», կամ Տեառնընդառաջի առիթով մեր զաւակները Խորանին սուրբ Սեղանին շուրջ դարձնելը՝ զանոնք Տիրոջ ընծայել չի նշանակեր երբեք։ Մեր զաւակները Տիրոջ ընծայած կ'ըլլանք միայն ա՛յն ատեն՝ երբ զանոնք Տիրոջ սրտի՛ն յանձնենք, Տիրոջ հոգատարութեա՛ն ու առաջնորդութեա՛ն վստահինք։ Զանոնք Տիրոջ յանձնած կ'ըլլանք՝ երբ օգնենք անոնց որ ընդունին

Քրիստոսի փրկութիւնը եւ ամո՛ւր բոնեն Փրկիչին ձեռքէն: Զանոնք Տիրոջ յանձնած կ'ըլլանք երբ սորվեցնենք անոնց նեղութեանց ժամանակ՝ չկասկածիլ Քրիստոսի սիրոյն, փորձութեանց ժամանակ՝ ապաւինիլ Քրիստոսի օգնութեան, լքուած զգալու ժամանակ՝ հաւատալ որ Քրիստոս իրենց հետ է: Զանոնք Տիրոջ յանձնած կ'ըլլանք երբ սորվեցնենք անոնց որ սիրեն զԱստուած իրենց ողջ սիրտով ու սիրեն իրենց նմանը մաքուր սիրտով, սիրեն ու սերտեն Աստուծոյ խօսքը եւ հաւատան հոն գրուածներուն ու գործադրեն զանոնք, եւ աղօթական կեանքի նուիրուին:

19) Մարիամ ամէն տարի Զատիկի տօնին Երուսաղէմ կ'երթար՝ հետը տանելով Յիսուս մանուկն ու պատանին (Ղկ 2.41-42): Զատիկի գառնուկը կը նախապատկերացնէր Աստուծոյ Գառնուկը՝ Յիսուսը (Ա.Կր 5.7: Եբր 10.1):

❖ Հա՛յ մայր, հետեւէ Մարիամի օրինակին, եւ ամէն սուրբ Պատարագի զաւակներդ հետդ եկեղեցի բեր: Սորվեցուր անոնց թէ սուրբ Մեղանին վրայ Քրիստոսն է որ կը պատարագուի իրենց սիրոյն: Սորվեցուր անոնց որ սիրեն ու պատուեն եկեղեցին, սիրեն ու պաշտեն Տիրոջ Մարմինն ու Արիւնը, եւ հաւատան անոր փրկարար զօրութեան:

20) Կը կարդանք թէ Մարիամ փնտռեց Յիսուսը (Ղկ 2.44)։ Իսկ ուրիշ առիթով մը ուզեց հետը խօսիլ (Մտ 12.46)։

❖ Հա՛յ մայր, Մարիամի նման դուն եւս կը փնտռե՞ս Յիսուսը, եւ անոր հետ խօսիլ կ'ուզե՞ս։ Մարիամ ե՞րբ սկսաւ փնտռել Յիսուսը. երբ անդրադարձաւ թէ անիկա իր կողքին չէ, իր հետ չէ։ Սիրելի հայ մայր, քննէ դուն քեզ եւ կեանքդ, ու տես, թէ արդեօք Յիսուս հե՞տդ է, ներկա՞յ է կեանքիդ մէջ։ Եթէ կը զգաս թէ ներկայ չէ, փնտռէ՛ զայն, խօսէ՛ հետը, կանչէ՛ իր անունը։ *«Փնտռէ Տէրը՝ քանի կը գտնուի։ Կանչէ՛ Տէրը՝ քանի մօտ է»* (Ես 55.6)։

ՉՈՐՍ ՀԱՐՑԵՐ

1) *«Մարիամ առակ միջոց մըն է»* ըսողին յիշեցնեմ Մարիամի խօսքը.-

«Հզօրն Աստուած ինծի համար մեծամեծ գործեր կատարեց» (Ղկ 1.49): Այո՛, «ինծի համար» եւ ո՛չ թէ «իմ միջոցաւ»: Այս բառերը ցոյց կու տան, թէ Աստուած իր մեծամեծ գործերը ո՛չ միայն Մարիամի միջոցաւ կատարեց, այլեւ՝ Մարիամի՛ համար կատարեց: Երկինքի Թագաւորը Մարիամէն ծնելով՝ ինքնաբերաբար Մարիամ կը դառնայ երկինքի Թագուհի. սա Մարիամի համար կատարուած բազմահարիւր մեծամեծ գործերէն մին է:

2) Մարիամը «Տիրամայր» կոչել մերժողներուն կը յիշեցնեմ.-

«Եղիսաբէթ Սուրբ Հոգիով ներշընչուած՝ բարձրաձայն ըսաւ. *…"Ի՛նչ երջանկութիւն, որ Տիրոջս մայրը ինծի կ'այցելէ"*» (Ղկ 1.43)։ Մարիամի համար «Տիրամայր» բառը գործածելը սուրբգրային է, բայց ասիկա կրնան գիտնալ միայն անոնք՝ որոնք Եղիսաբէթի նման Սուրբ Հոգիով կը լեցուին ու կը ներշնչուին։ Եթէ Մարիամէն Ծնածը Տէր է, ուրեմն՝ Մարիամ Տիրամայր է։ Եթէ Մարիամէն Ծնածը տէրերու Տէր է, ուրեմն՝ Մարիամ մայրերուն Մայրն է։

3) Մարիամը «Աստուածածին» կոչել մերժողներուն կ'ըսեմ.-

Եղիսաբէթ Յիսուսը Տէր կոչելով՝ զայն Աստուած կոչած եղաւ (Ղկ 1.43): Քանի Մարիամէն ծնածը Աստուած է (Յհ 1.1, 20.28: Հռ 9.5, եւլն), ուրեմն՝ Մարիամ Աստուածածին է: «Աստուածածին», Յուն.՝ Θεοτοκος-Theotokos-Թէոթոքոս:

Այս բառը իրեն համար գործածեցին յոյն հայրեր: Առաջին անգամ զայն գործածողը եղաւ Որոգինէս (2-3րդ դար): Զայն գործածած են նաեւ Աղեքսանդր եւ Կիւրեղ Աղեքսանդրացիներ, Աթանասիոս, Գրիգոր Նազիանզացի, եւ ուրիշներ:

4) Ե՞րբ պաշտօնականացաւ Θεοτοκος-Թէոթոքոս (Աստուածածին-Աստուածակիր) բառին գործածութիւնը Մարիամին համար։

431-ին, Եփեսոսի ժողովի ընթացքին։ Կիւրեղ Աղեքսանդրացի բուռն կերպով պաշտպանեց սուրբ կոյս Մարիամին համար Թէոթոքոս բառին գործածութիւնը ընդդէմ Նեստորի, որ կ'ուսուցանէր թէ Քրիստոսի մէջ երկու բնութիւններ կան՝ աստուածային եւ մարդկային, որոնք անջատաբար կը գործեն։ 451-ին գումարուած Քաղկեդոնի ժողովն ալ հաստատեց «Աստուածածին» բառին գործածութիւնը։

ԱՂՕԹՔՆԵՐ ՀԱՅՐԵՐԷՆ

«Տագնապած հոգիով եւ անչափ թախծութեամբ՝ կ'աղաչեմ քեզի, սո՛ւրբ Աստուածածին..., ընդունէ քեզ դաւանողիս այս աղօթքն ու աղերսանքը...: Հիւսէ՛, միացո՛ւր, մեղաւորիս դառն հեծութիւնները՝ քու երջանիկ ու խնկաւորուած հայցուածներուդ, օրհնութեան Պտուղը (պարգեւող) ո՛վ կեանքի տունկ. որպէսզի միշտ քու օգնութեամբդ եւ բարեգործութեամբդ, քու մաքուր մայրութեանդ ապաւինած եւ անով լուսաւորուած, ապրիմ քու Տիրոջդ եւ զաւակիդ՝ Քրիստոսի համար: (Սուրբ Գրիգոր Նարեկացի):

«Ողջոյն, Լոյսի Մայր, որ ծնունդ տուիր Արդարութեան Արեգակին: Լուսաւորէ՛ մեր միտքերը եւ առաջնորդէ՛ մեզ»: (Սուրբ Եփրեմ Խուրի Ասորի):

«Ամենաբարձրեալ Թէոթոքոս (Աստուածածին), բարեխօսէ մեզի համար Որդիիդ առջեւ, որպէսզի ողորմութիւն ու շնորհք գտնենք»: (Սուրբ Յովհան Ոսկեբերան)

«Օրհնեա՛լ Կոյս, դուն որ կրեցիր Փրկիչը, պարգեւէ մեզի պաշտպանութիւնդ եւ մեզ առաջնորդէ Որդիիդ»: (Սուրբ Ամբրոսիոս Միլանացի):

«Ով Աստուծոյ սուրբ Մայր, բարեխօսէ մեզի համար, որպէսզի պարգեւուի մեզի Որդիիդ հետեւելու եւ իրեն միանալու շնորհքը»: (Սուրբ Կիւրեղ Աղեքսանդրացի)

«Կոյս Մայր, "թող քու ըսածդ ըլլայ" խօսքիդ միջոցաւ Բանը մարմին եղաւ: Աղօթէ մեզի համար որ ընդգրկենք Աստուծոյ կամքը»: (Սուրբ Գրիգոր Նիւսացի)

«Ամենօրհնեալ Կոյս, որ կրեցիր Փրկիչը, բարեխօսէ մեզի համար, որպէսզի պահպանուինք ամէն չարիքէ, եւ առաջնորդուինք ճշմարտութեան»: (Սուրբ Մեծն Բարսեղ):

ԿՈՅՍԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԵՕԹԸ ՏՕՆԵՐԸ

1) Յղութիւն Ս. Աստուածածնի։ (Մարիամի մօր՝ Աննայի յղութեան յիշատակն է)։ Կը տօնուի Դեկ. 9-ին։

2) Ծնունդ Ս. Աստուածածնի։ (Մարիամի ծնունդը Աննայէն)։ Կը տօնենք 8-րդ դարէն ասդին, Սեպտեմբեր 8-ին։

3) Ընծայումն Ս. Աստուածածնի։ (Յովակիմի ու Աննայի կողմէ երեքամեայ Մարիամը տաճարին նուիրելու յիշատակն է)։ Կը տօնենք Նոյեմբեր 21-ին։

4) Աւետում։ (Գաբրիէլ կ'աւետէ Մարիամին թէ ծնունդ պիտի տայ Փրկչին)։ Կը տօնենք Ապրիլ 7-ին։

5) Գիւտ տուփի Ս. Աստուածածնի: (Տուփը՝ որուն մէջ Կոյսը իր իրերը կը դնէր): Կը տօնենք 18-րդ դարէն ասդին, Յուն. 14 Յուլ. 18-ի միջեւ:

6) Գիւտ գօտիի Ս. Աստուածածնի: (Կոյսին գօտին գտնելու յիշատակն է): Կը տօնենք 18-րդ դարէն ասդին: Օգոս. 26 Սեպ. 1-ի միջեւ իննդող Կիրակին:

7) Վերափոխում: (Յիշատակն է սուրբ կոյս Մարիամի մարմինին երկինք վերափոխումին, որ կատարեց Որդին անոր վախճանման 4-րդ օրը): Կը տօնենք Օգոստոս 15-ի մերձաւոր Կիրակին:

❖ Մա՛յր, բռնէ ձեռքէս, եւ զիս առաջնորդէ բռնելու Որդիիդ ձեռքէն: